

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

УДК 351.74 (477)

І.П. Катеринчук,
кандидат юридичних наук

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЛОГІСТИКИ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

У статті на підставі аналізу особливостей системи інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів визначено роль інформаційної логістики як структурного елементу означеної системи.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, правоохоронні органи, інформаційна логістика, інформаційні технології, управління.

В статье на основе анализа особенностей системы информационного обеспечения деятельности правоохранительных органов определена роль информационной логистики как структурного элемента указанной системы.

Ключевые слова: информационное обеспечение, правоохранительные органы, информационная логистика, информационные технологии, управление.

On the basis of the analysis of the features of the informational support system of law enforcement bodies activities the role of information logistics as a structural element of this system is defined.

Keywords: informational support, law enforcement bodies, information logistics, information technologies, management.

Сьогодні, на початку третього тисячоліття, значення інформаційного забезпечення функціонування державних органів набуває все більшої значущості. Причинами цього є збільшення обсягів інформаційних ресурсів, необхідних для виконання завдань та функцій органів влади, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, розширення кола прав громадян щодо доступу до публічної інформації. Необхідність кардинальної трансформації інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів зумовлена неадекватністю традиційних моделей управління сучасному рівню розвитку інформаційних технологій, а також проблемами доступу до інформаційних ресурсів. Сьогодні удосконалення технології інформаційного забезпечення стало пріоритетним напрямом оптимізації управлінських процесів. Водночас, незважаючи на важливість цієї проблематики для подальшого удосконалення діяльності органів державної влади, інформаційне забезпечення діяльності правоохоронних органів має численні вади і прогалини. Особливу значущість питання оптимізації інформаційного забезпечення у цьому напрямі набуває сьогодні, коли в Україні здійснюється адміністративна реформа.

Останнім часом в Україні спостерігається активізація наукових досліджень проблем інформаційного забезпечення діяльності державних органів, у тому числі і правоохоронних. Однак оскільки інформаційне право є молодою наукою, сьогодні багато аспектів проблематики, пов'язаної з інформаційним забезпеченням правоохоронних органів, досліджені ще недостатньо. Серед наукових праць, які заклали фундаментальні теоретико-методологічні засади інформаційного забезпечення у сфері правоохоронної діяльності, необхідно назвати роботи І.В. Арістової, К.І. Белякова, Р.А. Калюжного, М.Я. Швеця, Є.Б. Кубка, В.А. Кормича, В.С. Цимбалюка, В.Д. Гавловського та інших авторів. Останнім часом проблематика інформаційного забезпечення правоохоронних органів привертала увагу таких вчених, як: В.Я. Мацюк,

О.В. Олійник, Д.Я. Семир'янов, О.В. Сировой, Д.В. Сулацький та деяких інших науковців, однак багато питань у цій сфері ще очікують на свою наукову розробку. Вказане зумовлює новизну та актуальність цієї статті, метою написання якої є визначення ролі інформаційної логістики в системі інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів.

Дослідження ролі інформаційного забезпечення у діяльності державних, у тому числі і правоохоронних органів, свідчать, що у цій системі вся інформаційна робота підпорядкована призначенню та обов'язкам органу державної влади і є забезпечувальною, ресурсною щодо вирішення завдань цього органу. Навіть такі підрозділи, як загальні відділи і управління, зайняті обробкою вхідної та вихідної документації, що забезпечують діловодство, можуть розглядатися як підрозділи зі складним правовим статусом. Визначальним є статус органу державної влади, його місце в системі державної влади, хоча при цьому діють і норми, що встановлюють порядок роботи з документами, який визначений спеціальними органами у сфері документування та встановлення режиму інформації. Маються на увазі стандарти на документи, вимоги до електронного документа, зокрема, порядок віднесення інформації до державної таємниці тощо. Незважаючи на наявність спеціальних правил і установок у роботі з документованою інформацією, в кінцевому рахунку ця галузь діяльності повинна бути підпорядкована функціонально-цільовій орієнтації конкретного органу і відповідати його правовому статусу в цілому. З урахуванням сказаного, завдання підрозділів і самого органу в інформаційній сфері зводиться до інформаційного забезпечення діяльності органу та його всіх структурних одиниць, а також формування інформаційної інфраструктури в системі свого ведення. Проблемою є структуризація інформації в межах органу державної влади і вибір найбільш правильного легітимного визначення всього комплексу інформації, яка звертається в межах функціонального (компетенційного) впливу цього органу [1, с. 432].

Інформаційне забезпечення діяльності органів, завдяки яким реалізується правоохоронна функція держави, за своєю сутністю є створенням оптимальних умов для задоволення потреб в інформаційних ресурсах, необхідних для виконання правоохоронних завдань на основі використання комплексу методів, систем та засобів отримання, збору, обробки, зберігання, передавання і використання вказаних ресурсів. Роль інформаційного забезпечення у діяльності правоохоронних органів зумовлена, по-перше, необхідністю оперувати інформаційними ресурсами для прийняття рішень як на загальнодержавному, так і на місцевому рівні; по-друге, потребою правоохоронних органів у розвитку та вдосконаленні їх діяльності; по-третє, вимогами щодо доступу до публічної інформації, розпорядниками якої є правоохоронні органи; і, по-четверте, потребами забезпечувального характеру (пов'язаними із кадровим, фінансово-економічним, господарським та іншими видами забезпечення щоденної діяльності правоохоронних органів). Отже, інформаційне забезпечення діяльності правоохоронних органів має своєю метою забезпечення високоефективної роботи як самих вказаних органів, так і кожного їх працівника, забезпечення зворотного зв'язку між ними та суспільством для сумісного вирішення існуючих у правоохоронній сфері проблем, а також інформування широких кіл громадськості про особливості правоохоронної діяльності, підвищення поваги до неї у суспільстві.

Аналіз існуючих підходів до структури інформаційного забезпечення діяльності державних органів свідчить, що останнє постає як сукупність таких елементів: інформаційна підтримка; інформаційне супроводження; інформаційна допомога; інформаційний вплив; інформаційна боротьба; інформаційна логістика; інформаційне консультування [2, с. 10].

Інформаційна логістика як структурний елемент інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів – це управління інформаційними ресурсами з метою забезпечення правоохоронних органів технічними засобами, товарами, фінансовими, інформаційними й іншими послугами з метою їх оптимізації. Так, відповідно до положень Закону України “Про здійснення державних закупівель” до всіх

замовників та закупівель товарів, робіт і послуг, які повністю або частково здійснюються за рахунок державних коштів, за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 100 тис. грн (в будівництві – 300 тис. грн), а робіт – 1 млн грн, застосовуються спеціальні вимоги. Закупівлі здійснюються за такими принципами: добросовісна конкуренція серед учасників; максимальна економія та ефективність; відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель; недискримінація учасників; об'єктивна та неупереджена оцінка пропозицій конкурсних торгів; запобігання корупційним діям і зловживанням. При цьому оприлюдненню за спеціально встановленою процедурою підлягають оголошення про результати проведення торгів, повідомлення про результати проведення попередньої кваліфікації, інформація про результати процедури запиту цінових пропозицій, інформація про результати проведення процедури закупівлі в одного учасника, повідомлення про відміну торгів або визнання їх такими, що не відбулися, повідомлення про відміну процедури закупівлі в одного учасника [3].

Комплексне рішення управління установою надає можливості аналізу, планування та гнучкого управління ресурсами установи. Методологія системи включає механізми автоматизації: планування й управлінський облік, регламентований облік та облік за міжнародними стандартами. Планування й управлінський облік будуються за правилами установи і послуговують для отримання даних, необхідних для управління бізнес-процесами в установі. Управлінський облік – це інформаційна підтримка управління. Він відрізняється від регламентованого обліку тим, що його дані більшою мірою призначені для внутрішнього використання. Принципи ведення регламентованого обліку багато в чому визначаються національним законодавством. Правила ведення такого обліку фіксуються обліковою політикою установи. Регламентований облік слугує для формування зовнішньої звітності до органів контролю, і провадиться окремо для кожного підрозділу, який входить до установи. Вимоги до звітності за міжнародними стандартами також регламентовані. Така звітність може будуватися як для кожної організації, яка входить до установи, так і консолідовано за установою в цілому. Для установ з ієрархічною структурою провадиться наскрізний управлінський облік за всіма організаціями, що входять до ієрархії [4, с. 247].

Досягнення цілей логістики вимагає постійного спостереження і впливу на логістичні процеси за допомогою управління. Управління в цьому випадку направлено на координацію діяльності всіх підрозділів, зайнятих роботою з виробництва та реалізації продукції. Інструментом такого об'єднання служить інформаційне забезпечення. Інформація виникає при виконанні різних логістичних операцій і супроводжує матеріальний потік на всіх етапах його просування. Інформація використовується при виробленні та прийнятті управлінських рішень у логістичній системі. Інформаційна логістика організовує потік даних, що супроводжують матеріальний потік, і є тою суттєвою для підприємства ланкою, яка зв'язує постачання, виробництво і збут. Завданням інформаційної логістики є забезпечення високого ступеня наповнення інформацією системи управління, а також надання кожному рівню ієрархії управління логістичної системи необхідної їй інформації належної якості і в необхідні терміни [5, с. 98].

На підставі викладеного вище можна зробити висновок, що інформаційна логістика як структурний елемент системи інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів виступає необхідною передумовою ефективного функціонування останніх в умовах розвитку інформаційних технологій. При цьому інформаційна логістика знаходиться у тісному взаємозв'язку з іншими елементами системи інформаційного забезпечення правоохоронних органів і спрямована на досягнення їх спільної мети – створення оптимальних умов для задоволення потреб в інформаційних ресурсах, необхідних для ефективного функціонування правоохоронних органів нашої держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Бачило И.Л.* Информационное право : учеб. / И.Л. Бачило, В.Н. Лопатин, М.А. Федотов / РАН. Ин-т государства и права. Акад. правовой ун-т. – СПб. : Юрид. центр Пресс, 2005. – 725 с.
2. *Таіров А.І.* Інформаційне забезпечення функціонування органів державної влади : автореф. дис. ... канд. політ. наук за спец. 23.00.02 – політичні інститути та процеси / А.І. Таіров ; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – К., 2010. – 20 с.
3. Про здійснення державних закупівель : Закон України від 01.06.2010 № 2289-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 33. – Ст. 471.
4. *Клімушин П.С.* Електронне урядування в інформаційному суспільстві : [монографія] / П.С. Клімушин, А.О. Серенок. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2010. – 312 с.
5. *Ельдештейн Ю.М.* Логистика / Ю.М. Ельдештейн. – М. : Гардарика, 2007. – 478 с.

Отримано 12.02.2013